

NAF årsberetning 2006

Nordisk Arbejdsgruppe for Fiskeriforskning – NAF

Årsberetning 2006

København, januar 2006

Indledning

Nordisk Arbejdsgruppe for Fiskeriforskning (NAF) har til formål at være rådgivende organ for Nordisk Ministerråd. NAF har også til formål at medvirke til at skabe et øget og forbedret samarbejde indenfor fiskeriforskningen i Norden, men også i forhold til relateret forskning og udvikling indenfor andre sektorer.

Medlemsliste samt institutbeskrivelse, se "bilag 1_medlemmer samt institutioner".

I nedenstående tabel fremgår det hvilke medlemmer der er stoppet i NAF i 2006 og hvem der har erstattet dem.

Land	Udtrædende medlem	Indtrædende medlem
Sverige	Katarina Vrede	Endnu ikke besluttet

NAF har i 2006 været ledet af Lars Horn (Norge) med Helge Paulsen (Danmark) som afgående formand (2005) og Eero Aro (Finland) som tiltrædende formand (2007).

Det er nu det andet år at NAF benytter sig af det roterende formandskabsprincip, og det er NAF's vurdering at systemet fungerer godt.

Sekretariatet er beliggende ved Afd. for Havøkologi og Akvakultur (HØK), Danmarks Fiskeriundersøgelser, Kavalergården 6, 2920 Charlottenlund. Sekretariatets opgaver løses i et tæt samarbejde med fiskerirådgiver Ásmundur Guðjónsson, Nordisk Ministerråds Sekretariat.

Pr. første januar 2007 har NAF og MiFi ansat Andreas Stokseth som ny sekretær/projekt koordinator. Andreas Stokseth er ansat ved Norges Fiskeri- og kystdepartement og har mange års erfaring indenfor NAF og MiFi's arbejdsområder.

Mødeaktivitet

NAF har afholdt to ordinære møder i 2006. Den 26. januar i København og den 18. til 22. august 2006 på Færøerne, nærmere bestemt Gjógv. Derudover har der været afholdt et fællesmøde mellem NAF, NEF og MiFi den 25. januar i København. Formandskabet for NAF mødtes i Oslo d. 14 juni 2006.

NAF årsberetning 2006

Økonomi

NAF's overordnede budget for 2006 ser ud på følgende måde:

Overførsel fra EK-FJLS (fiskeri og havbrug)	3.900.000 DKK
Tilbageførte midler til NAF fra projekter	236.320 DKK
Administration	350.000 DKK
<u>I alt til fordeling på projekter</u>	<u>3.786.320 DKK</u>

For fordeling på projekter se bilag 2.

Formidling af resultater

Det har høj prioritet for NAF at resultaterne fra de støttede projekter kommer ud til diverse brugere/interessenter. Derigennem synliggøres samtidig det nordiske samarbejde. For NAF's vedkommende formidles resultaterne primært via to kanaler. "Nordfiskeri" (NAF's eget populærvideenskabelige nyhedsbrev) og "TemaNord". I "Nordfiskeri" foretages der en journalistisk bearbejdning af den faglige rapportering i projekterne og NAF kommenterer og perspektiverer indholdet. I "TemaNord" gives en dybere beskrivelse af projekter med almen relevans for den nordiske fiskerisektor. TemaNord lægges også på Nordisk Ministerråds hjemmeside i pdf. format: www.norden.org

Der er udgivet følgende TemaNord rapporter i 2006:

Økonomien i de nordiske fiskerierne – fokus på ressursrenten; TemaNord 2006:540

Anglerfish (*Lophius spp*) In Nordic waters; Temanord 2006:570

Udover de to nævnte kilder spredes resultaterne fra projekterne også ofte via projekternes hjemmesider, udgivne artikler og på konferencer.

Virksomhed

NordFiskeri:

I 2006 er der udgivet følgende numre af Nordfiskeri. I lighed med sidste år er hvert nummer udgivet i hhv. en nordisk og engelsk version:

Nr 28 – Havet skal rænses for fast afvold

Nr 29 - Marine værneområder kalder på regionalt samarbeid

Årets numre samt tidligere numre kan downloades her:

<http://www.norden.org/nordfiskeri/sk/index.asp>

NAF årsberetning 2006

Nordic Marine Academy:

I 2006 har NMA udbudt og gennemført følgende kurser.

- Towards ecosystem oceanography: Identification and modelling of marine research ecosystem controls (18. – 28. juni)
- Marine spatial mapping and planning in the Baltic Sea (23. – 29. juli)
- Structured marine populations: ecology, genetics, oceanography and statistical modelling – the Skagerrak cod as a case study (7. – 11. august)
- Coastal and estuarine morphodynamics (17. – 25. august)
- Bridging molecular approaches and field research for nutrition and growth assessment in marine organisms (27. november – 1. december)
- Foraminifera – biodiversity and ecology (10. – 20. oktober)

Derudover har NMA givet 17 mobilitetsstipendier i 2006.

Øget samarbejde mellem nordiske institutioner

NAF's formandskab har udarbejdet et forslag til øget samarbejde mellem de nordiske organer under NMR. Det drejer sig i første omgang om NAF, MiFi, NORA, NiCe og NordForsk. Diskussioner på hhv. NAF og MiFi sommermøde har ført til at grupperne vil gå videre med at undersøge muligheden for at samarbejde. Samarbejdet skal i udgangspunktet bestå i at grupperne udlyser et fælles projekttema. Det er de enkelte gruppers valg, hvilke projekter de vil støtte, og om de vil støtte dem. Det overordnede formål er at det på denne måde er muligt at belyse større problemstillinger fra flere synsvinkler. Se bilag 3 for det fulde oplæg.

Projekter

NAF modtog 35 ansøgninger om støtte i 2007. Projekterne søgte om i alt 10.850.000 DKK. NAF besluttede at støtte 15 projekter i alt, 7 eksisterende projekter og 8 nye. De 15 projekter fremgår nedenfor.

Nye projekter for 2006			
J.nr	Projekt navn <i>(projektleder/institut/lande/tidsrum)</i>	Budget for 2006 DKK	
		NAF andel	Total budget
	Management regimes and development in fisheries: A comparative study of Denmark, Iceland, Norway and Sweden / Comparison of the fisheries management systems in Norway, Iceland, the Faroe Islands and	200.000	850.000

NAF årsberetning 2006

	<p>Greenland <i>// Professor Ragnar Tveterås //</i> <i>University of Stavanger // DK, IS, NO,</i> <i>SW, Fær og GR //2006 – 2008 //</i> Projektet skal "uttvärdera" landenes forvaltningsstrategier vha. forskellige kriterier som bestandsvurdering, økonomisk afkast og produktivitetsudvikling. Dette skal give beslutningstagerne bedre grundlag ved beslutning om forvaltningsværktøj.</p>		
	<p>Beredskabsnetværk for sikring av mattrygghet <i>// Jostein Storøy // SINTEF, Trondheim</i> <i>// NO, DK, IS, Fær // 2006 – 2008 //</i> Projektets mål er at etablere et netværk indenfor beredskabsudvikling i forbindelse med sporbarhed og madtryghed. I denne forbindelse skal der gennemføres workshop og praktiske demonstrationer.</p>	<p>100.000</p>	<p>160.000</p>
	<p>Baltic Sea Trout workshop <i>// Petri Heinimaa // FGFRI // Ål, SV,</i> <i>DK, Est, Let, Lit, Pol, Rus // 2006</i> Hovedformålet er at arrangere en Baltic Sea Trout workshop. Her skal forskere og forvaltere opdatere deres viden, diskutere nye projekter og endelig styrke samarbejdet mellem interessenterne.</p>	<p>100.000</p>	<p>563.000</p>
	<p>Mid-Atlantic Ridge ecosystem characteristics, fisheries impact and evaluation of NEAFC area closures</p>	<p>50.000</p>	
	<p>Workshop med fokus på fiskeri- og havbruksnæringens verdiskapende betydning i de nordiske lande <i>// Inger-Anne Sætermo // SINTEF //</i> <i>DK, NO, SV // 2006</i> Fremskaffe status for kundskab og diskutere tilnærmning og metodik når det gælder analyser af værdiskabelse og "ringvirkning" forbundet med fiskeri- og havbrugserhvervet. Arbejdet skal også forøge netværket i Norden.</p>	<p>200.000</p>	<p>400.000</p>
	<p>Kæden fra opdræt af laks til produkt – kvalitet, sundhed og udbytte <i>// Jette Nielsen // DFU, afd FF // DK,</i> <i>NO, IS, SV, Fær // 2006</i> At afholde en konference, hvor der fremlægges den nyeste viden på området fra opdræt af laks over slagtning og processering til det endelige produkt, for derigennem at fremme koordinering af forskning og udvikling inden for sektoren i Norden. Derudover at forstærke netværket indenfor området.</p>	<p>132.425</p>	<p>258.000</p>
	<p>Workshop om aldersbestemmelse</p>	<p>175.000</p>	<p>629.450</p>

NAF årsberetning 2006

	<p>av sel // Tore Haug // Havforskningsinstituttet, Tromsø // NO, DK, SV, FI, Fær, IS, GR, Ål // 2006 – 2007 //</p> <p>At estimere usikkerhet og fejkilder ved aldersbestemmelse af grønlandssæl og gråsæl samt at udarbejde fællesnordiske/internationale guidelines for aldersbestemmelse af disse arter.</p>		
	<p>GLOBALMODEL – Globale markedsmodeller for fisk og fiskeprodukter // Max Nielsen // Fødevareøkonomisk institut // 2 personer fra hvert nordisk land // 2006 – 2008 //</p> <p>Formålet med projektet er at udveksle information og fremme udviklingen af modeller som er velegnede til at identificere og analysere de rammebetingelser, som de globale markeder skaber for den nordiske fiskerisektors aktivitet, herunder både for primærsektoren og fiskeforarbejdnings-industrien.</p>	150.000	200.000
Eksisterende projekter			
2003- 432- 0016	<p>Setting the global optimal policies for sustainable fisheries Stein Ivar Steinshamn // Inst. for research in Economics and business adm, Bergen // NO, IS, DK // 2004 - 2006</p> <p>Bakgrunnen for dette prosjektet er et tidligere NAF-prosjekt: Sammenligning av fiskeripolitikk I Danmark, Island og Norge, der det ble utviklet indikatorer for overfiske og høsting av bestander. Hovedmålene for det nye prosjektet er å etablere en stokastisk feedback modell for å generere bedre indekser for å sammenligne høstingsstrategier i Danmark, Norge og Island og å utvikle en modell som inkluderer flerbestandshensyn i en stokastisk setting. Dette vil øke forståelsen av hvordan forskjellige biologiske og økonomiske usikkerhets- momenter virker inn i en setting for globale optimale virkemidler i en bæredyktig utnyttelse av fiskeriene.</p>	300.000	1.000.000
2003- 432- 0002	<p>Prisbildning för sötvattensfiskar Jari Setälä // FGFRI // FI, SV, ÅL, DK // 2004 - 2006</p> <p>Fiskerinæringen i Østersjøområdet gjennomgår en omfattende strukturendring. Den internasjonale konkurransen på markedet har øket: Importert laks har erobret markedet og prisen har vært rekordlav de seneste par årene. Samtidig har sildefisket vært strengt regulert og etterspørselen etter konsumsild har også minket på grunn av dioksindebatten i</p>	250.000	487.000

NAF årsberetning 2006

	<p>massemedia. Den voksende selbestanden i Østersjøen truer også kystfisket. Disse radikale endringene har minsket troen på framtiden i fiskerinæringen og antallet primærprodusenter minker dramatisk.</p> <p>Lypunktet i dette bildet er at pris og etterspørsel etter ferskvannsfisk som bl.a. sik og abbor stiger til tross for prisnedgangen på oppdrettsfisk. Nye markedskanaler for ferskvannsfisk kan ha oppstått med øket tilbud av laksefisk, som representerer et hvitfiskalternativ for konsumentene.</p> <p>Ferskvannsfiske er viktig for yrkesfiskerne i Østersjøen. Den positive markedsutviklingen skaper muligheter for lønnsomt og varig kystfiske.</p>		
2003-432-0001	<p>BIØKOMODA <i>Erik Lindebo // FØI, DK // DK, GR, Fær, IS, NO, SV, FI // 2004 – 2006</i></p> <p>På en konferanse om fiskeriøkonomi ble følgende probleme identifisert: 1) der er stadig utilstrekkelig kommunikasjon mellom økonomer og brukerne av økonomisk informasjon, 2) der bør være større oppmerksomhet blandt økonomer om yrkets behov og 3) der mangler en institusjonell plattform for økonomene. På bakgrunn av dette har prosjektet som formål på et fellesnordisk grunnlag å fremme utviklingen av modeller som er egnet som grunnlag for å danne helhetssyn på en langsiktig bæredygtig utvikling av fiskeri, hvor biologiske, økonomiske og sosiale forhold inndras. Modellutviklingen skal skje ved å ta med næringens og forvaltningens ønsker. Prosjektet skal ikke utvikle en selvstendig modell, men a) diskutere og fremme utviklingsarbeidet med eksisterende modeller, b) øke interessen for modellering og dataanvendelse, og c) overføre viten landene imellom.</p>	200.000	290.000
2004-432-0020	<p>Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health <i>Sjúður Fródi Olsen // Statens Serum Institut // DK, NO, IS, Fær // 2005 - 2007</i></p> <p>The purpose of this project is to look into the pros and cons of seafood consumption during pregnancy: We intend to explore the dual nature of consuming food based on marine animals during pregnancy, which contains substances essential to the health, and substances (environmental pollutants), which in certain amounts may be harmful to the health of the foetus. There have been conflicting reports on this matter in the literature and this subject has been much debated within the public and scientific community. Clarification on these matters is therefore needed.</p>	200.000	811.902

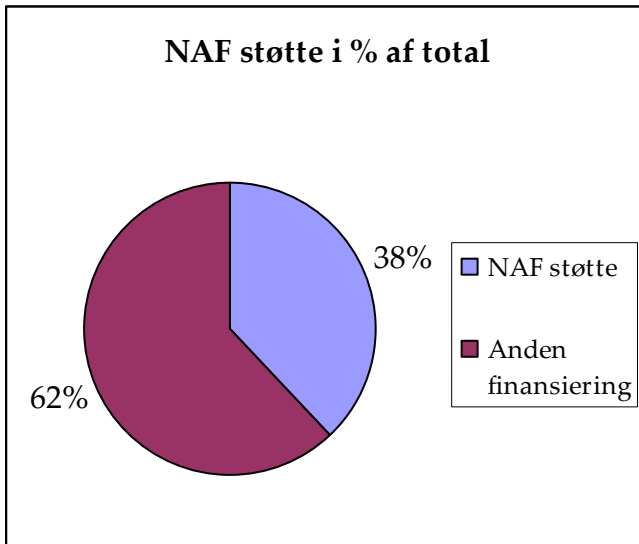
NAF årsberetning 2006

2004-432-0024	<p>Looking fish in the eye – cataract as a problem in fish farming <i>Nina Peuhkuri // FGFRI // FI, NO, SV // 2005 - 2007</i></p> <p>Survey the extent of cataract occurrence in farmed (and wild) salmonids in the Nordic countries, assess the roles of various factors potentially influencing cataract formation and study the consequences of cataract for fish in cultivation and for those that have been stocked in wild.</p> <p>Sekundär målsättning: To gain information that can be used to improve farming conditions and practices for ensuring successful performance of farmed fish and to deepen cooperation among the Nordic countries in scientific research on sustainable management of fish resources</p>	500.000	1.250.000
2004-432-0026	<p>Project NISE 2004 – 2008 <i>Bogi Hansen // Fiskirannsóknarstovan // Fær, IS, NO // 2004 - 2008</i></p> <p>Projektets målsætning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beskrive de fysiske forhold i Norske- og Islandshavet og deres ændringer fra 1948 frem til vore dage ved hjælp af observationer og modelresultater. 2. Øge forståelsen af de nøgleprocesser, der skaber ændringer i vandmasser og cirkulation i området. 3. Bestemme NISE-modellens evne til at reproducere observerede tilstande og ændringer. <p>Foreslå strategier for forbedringer af NISE-modellen.</p>	250.000	3.250.000
2004-432-0028	<p>Udvikling af ny ferdsskriver <i>Hans Hagen Stockhausen // IMR NO // NO, IS // 2005 – 2006</i></p> <p>Udvikling af et registreringsmærke som tillader at lokalisere fisk og undersøge deres vandring ved hjælp af jordens magnetfelt. I grove træk skal det nye registreringsmærke lagre information om magnetfeltet i to vektorkomponenter. Ved at sammenligne magnetfeltværdier på kendte positioner med magnetfeltværdier fra registreringsmærket skal det være muligt at skitsere fiskens bevægelsesmønster</p>	200.000	537.000
I alt nye ansøgninger		1.107.425	3.060.450
I alt eksisterende projekter		1.900.000	6.895.902
I alt nye og eksisterende projekter samt formandskab og NAF initiativer		3.786.320	9.956.352

NAF årsberetning 2006

Af nedenstående cirkeldiagram fremgår det at NAF's midler i gennemsnit udgør ca. 38% af projekternes samlede budget. NAF's knap 4 mio DKK støtter altså projekter med et samlet budget på ca. 10 mio DKK.

Afsluttede projekter 2006

Følgende projekter blev afsluttet i årets løb

- Kæden fra opdræt af laks til produkt – Kvalitet, sundhed og udbytte
- Workshop med fokus på fiskeri- og havbruksnæringens verdiskapende betydning i de nordiske lande
- Forbrugersikkerhed – sporbarhed
- Compiling the scientific basis for assessment of responsible fisheries